

OBRANNÁ STRATÉGIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

(Návrh – medzirezortné pripomienkové konanie 4.9. – 18.9.2017)

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2017/640>

„Kto si myslí, že mu slobodu druhí vybojujú, ten jej nie je hoden.“

generál Milan Rastislav Štefánik

OBSAH

A. ÚVOD

B. OBRANA ŠTÁTU V MENIACOM SA BEZPEČNOSTNOM PROSTREDÍ

I. Strategický kontext obrany štátu

II. Politicko-vojenské závery z hodnotenia bezpečnostného prostredia

C. STRATEGICKÁ ADAPTÁCIA OBRANY ŠTÁTU

I. Piliere a cieľ strategickej adaptácie obrany štátu

a) Zodpovedný štát

b) Spolahlivý spojenec a dôveryhodný partner v medzinárodných vzťahoch

II. Oblasti strategickej adaptácie obrany štátu

a) Riadenie obrany štátu

b) Výstavba ozbrojených síl

c) Príprava a udržiavanie podpory obrany štátu

d) Podpora obranného priemyslu Slovenskej republiky

e) Príprava obyvateľstva na obranu štátu

f) Zdrojové zabezpečenie obrany štátu

D. ZÁVER

OBRANNÁ STRATÉGIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

A. ÚVOD

1. Obranná stratégia Slovenskej republiky je zásadný strategický dokument v oblasti obrany štátu. Nadväzuje na Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky a určuje politicko-strategický rámec pre Vojenskú stratégiu Slovenskej republiky.
2. Obranná stratégia Slovenskej republiky vychádza z Ústavy Slovenskej republiky, práva na individuálnu alebo kolektívnu obranu v súlade s Chartou Organizácie Spojených národov, zo zmluvných a strategických dokumentov Organizácie Severoatlantickej zmluvy, Európskej únie a Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe.
3. Obranná stratégia Slovenskej republiky určuje základné prístupy Slovenskej republiky k zabezpečeniu svojej obrany v dlhodobom horizonte, pričom zohľadňuje reálny stav zabezpečenia obrany štátu, meniace sa bezpečnostné prostredie a poznatky z výstavby systému obrany štátu a použitia ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „ozbrojené sily“) pri plnení úloh na území Slovenskej republiky a mimo jej územia.
4. Obranná stratégia Slovenskej republiky formuluje strategický kontext obrany štátu, politicko-vojenské závery z hodnotenia bezpečnostného prostredia, piliere, cieľ, oblasti a opatrenia strategickej adaptácie obrany štátu.

B. OBRANA ŠTÁTU V MENIACOM SA BEZPEČNOSTNOM PROSTREDÍ

I. Strategický kontext obrany štátu

5. Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát, zachováva mier, zabezpečuje svoju obranu pred ozbrojeným útokom a plní záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv vojenskej povahy alebo iných medzinárodných zmlúv upravujúcich oblasť obrany, ktorými je viazaná.
6. Základným cieľom obrannej politiky Slovenskej republiky je zachovanie jej zvrchovanosti, územnej celistvosti a nedotknuteľnosti hraníc, ktoré sú nevyhnutnou podmienkou na zachovanie bezpečnosti štátu a jeho obyvateľov.
7. Slovenská republika uplatňuje pri realizácii obrannej politiky zásady, ktorými sú uprednostňovanie mierových prostriedkov riešenia sporov, prevencia a odstrašenie, uplatnenie si práva na individuálnu alebo kolektívnu obranu, organizovanie obrany v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky a medzinárodným právom, komplexnosť, primeranosť, zdrojová dostupnosť, efektívnosť a transparentnosť.
8. Slovenská republika má na základe svojho členstva v Organizácii Severoatlantickej zmluvy (ďalej len „NATO“) zmluvnú garanciu poskytnutia pomoci jej členskými štátmi pri ozbrojenom útoku v systéme kolektívnej obrany. Zároveň má záväzok poskytnúť pri ozbrojenom útoku proti inému členskému štátu alebo štátom NATO pomoc, ktorú považuje za potrebnú, vrátane použitia ozbrojenej sily. Bezpečnosť štátu je preto nedeliteľná od bezpečnosti spojencov a jej ohrozenie sa bezprostredne týka aj Slovenskej republiky.

9. Slovenská republika má na základe svojho členstva v Európskej únii (ďalej len „EÚ“) zmluvnú garanciu poskytnutia pomoci a podpory jej členských štátov, ak sa stane obeťou ozbrojenej agresie. Zároveň má záväzok poskytnúť pomoc a podporu inému členskému štátu EÚ, ktorý sa stal obeťou ozbrojenej agresie, vrátane použitia ozbrojenej sily.
10. Slovenská republika od svojho vzniku nebola vojensky ohrozená a nemusela použiť obranné kapacity na vlastnú obranu. Úroveň zabezpečenia obrany štátu sa zvýšila vstupom Slovenskej republiky do NATO a EÚ. Ťažisko jej obranného úsilia bolo v súlade s politikou NATO v podpore mieru, bezpečnosti a stability mimo územia Slovenskej republiky.
11. Uvedené podmienky prispeli k zvýšeniu pocitu bezpečnosti občanov a spoločnosti, zároveň však viedli k oslabeniu pozornosti zabezpečovaniu vlastnej obrany, za ktorú má Slovenská republika primárnu zodpovednosť. Negatívnym dôsledkom bolo najmä dlhodobé zdrojové poddimenzovanie tvorby a rozvoja kapacít a spôsobilostí ozbrojených síl a prípravy a udržiavania podpory obrany štátu. Rozvoj ozbrojených síl sa na úkor ich pripravenosti na zaručovanie obrany štátu zamerlal na zabezpečenie plnenia ich úloh v mierových misiách a stabilizačných operáciách mimo územia Slovenskej republiky.
12. Dlhodobý nedostatok zdrojov viedol k postupnému znižovaniu obranyschopnosti Slovenskej republiky.

II. Politicko-vojenské závery z hodnotenia bezpečnostného prostredia

13. V kontexte hodnotenia bezpečnostného prostredia v Bezpečnostnej stratégii Slovenskej republiky je pre obranu štátu z globálneho hľadiska významné predovšetkým nerešpektovanie medzinárodného práva, pretrvávajúce používanie ozbrojenej sily v medzinárodných vzťahoch, zvyšovanie kapacít moderných, technologicky vyspelých konvenčných ozbrojených síl štátov a ich bojového potenciálu a narastanie ozbrojenej sily neštátnych aktérov, šírenie zbraní hromadného ničenia a ich nosičov a narastanie hybridných hrozieb, ktorých súčasťou môžu byť aj útoky v kybernetickom priestore, škodlivá strategická propaganda a ďalšie nevojenské hrozby.
14. Bezpečnostné prostredie v Európe je zhoršené najmä v dôsledku násilného narušenia zvrchovanosti, územnej celistvosti a nedotknuteľnosti hraníc susedného štátu Slovenskej republiky a pričlenenia časti jeho územia k inému štátu a ozbrojených konfliktov vo východnej časti Európy a v regiónoch južne od nej, nárastu hybridných hrozieb a znižovania efektívnosti režimu kontroly zbrojovania, odzbrojovania a opatrení na posilňovanie dôvery a bezpečnosti v Európe.
15. Hrozba ozbrojeného útoku proti Slovenskej republike je nízka, nemožno ho však úplne vylúčiť. Zhoršené bezpečnostné prostredie v Európe, zvyšovanie nestability a napätia medzi štátmi a koncentrácia rozsiahleho a moderného konvenčného vojenského potenciálu v blízkosti východných hraníc členských štátov NATO alebo EÚ môžu viesť ku vzniku krízovej situácie ohrozujúcej ich členské štáty a následnému plneniu zmluvných záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z jej členstva v NATO, EÚ alebo Organizácii Spojených národov (ďalej len „OSN“).

16. Šírenie zbraní hromadného ničenia a použitie raketových zbraní, ktoré umožňujú zasiahnuť územie Slovenskej republiky alebo iného členského štátu NATO alebo EÚ z veľkej vzdialenosti, je s ohľadom na následky ich použitia závažnou potenciálnou vojenskou hrozbou.
17. Kybernetické útoky môžu ohroziť riadenie obrany štátu, velenie ozbrojeným silám, fungovanie objektov obrannej infraštruktúry a inštitúcií dôležitých pre obranu štátu, pričom sa skracaie čas na ich odvrátenie alebo elimináciu a zvyšujú sa ich následky.
18. Škodlivá strategická propaganda vrátane dezinformačných aktivít z vonkajšieho aj z vnútorného prostredia Slovenskej republiky má potenciál polarizovať spoločnosť, rozvracať politický systém, oslabiť dôveru občanov v demokratický a právny štát, ich vôľu brániť ho a spochybňovať význam členstva Slovenskej republiky v NATO a EÚ. Takáto propaganda štátov aj neštátnych aktérov pôsobiaca na obyvateľstvo členských štátov NATO a EÚ negatívne ovplyvňuje ich vzájomnú súdržnosť, čo môže viesť k oslabeniu akcieschopnosti týchto medzinárodných organizácií a k potrebe zásadných zmien v zabezpečovaní obrany štátu.
19. Negatívny vplyv na zabezpečovanie obrany štátu môžu mať aj ďalšie nevojenské hrozby, predovšetkým terorizmus a masívna nelegálna migrácia súvisiace so zlyhávajúcimi štátmi najmä v regiónoch Afriky, Blízkeho a Stredného východu, extrémizmus, a činnosť cudzích spravodajských služieb, voči ktorým sa prijímajú komplexné opatrenia v rámci bezpečnostnej politiky Slovenskej republiky.
20. Z politicko-vojenských záverov hodnotenia bezpečnostného prostredia vyplýva, že Slovenská republika pripravuje a zabezpečuje svoju obranu v zhoršenom dynamicky meniacom sa bezpečnostnom prostredí, ktoré sa vyznačuje nestabilitou, neurčitou a nízkou predvídateľnosťou jeho vývoja.
21. Zhoršené bezpečnostné prostredie pri zníženej obranyschopnosti Slovenskej republiky zväčšuje riziká v zabezpečovaní obrany štátu.

C. STRATEGICKÁ ADAPTÁCIA OBRANY ŠTÁTU

I. Piliere a cieľ strategickej adaptácie obrany štátu

22. Slovenská republika reaguje v obrannej politike na zväčšovanie rizík v zabezpečovaní obrany štátu vyplývajúcich zo zníženej obranyschopnosti Slovenskej republiky a zhoršeného bezpečnostného prostredia strategickou adaptáciou obrany štátu založenou na dôslednom naplňaní týchto pilierov:
  - a) primárna zodpovednosť Slovenskej republiky za vlastnú obranu,
  - b) zodpovednosť Slovenskej republiky za plnenie jej záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv v oblasti obrany, ktorými je viazaná.
23. Cieľom strategickej adaptácie obrany štátu je zvýšenie úrovne zabezpečenia obrany štátu v meniacom sa bezpečnostnom prostredí. Na naplňanie tohto cieľa Slovenská republika zvyšuje vlastnú obranyschopnosť a prispieva k zvyšovaniu akcieschopnosti NATO a EÚ v oblasti obrany.

24. Slovenská republika pripravuje, plánuje, koordinuje a realizuje opatrenia strategickej adaptácie obrany štátu v súlade s čl. 3 Severoatlantickej zmluvy na udržiavanie a rozvoj svojej individuálnej a kolektívnej schopnosti odolávať ozbrojenému útoku a čl. 5 Severoatlantickej zmluvy a v súlade s opatreniami prijímanými v rámci Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ.
25. Strategickou adaptáciou obrany štátu sa zabezpečuje účinné a efektívne plnenie základného cieľa obrannej politiky Slovenskej republiky a uplatňovanie jej zásad v meniacom sa bezpečnostnom prostredí, pričom Slovenská republika koná ako zodpovedný štát a spoľahlivý spojenec a dôveryhodný partner v medzinárodných vzťahoch.

a) Zodpovedný štát

26. Za obranu štátu zodpovedá vláda Slovenskej republiky, ktorá ju zabezpečuje ako jednu z kľúčových priorít svojej politiky. Na úseku obrany štátu plnia úlohy aj zákonodarný orgán, ďalšie prvky výkonnej moci vrátane orgánov štátnej správy, a orgány územnej samosprávy, súdy, prokuratúra, právnické osoby a fyzické osoby. V súlade s Ústavou Slovenskej republiky je obrana Slovenskej republiky povinnosťou a vecou cti jej občanov.
27. Na zabezpečenie kontinuity v riešení zásadných otázok obrany štátu vláda Slovenskej republiky vytvára podmienky na verejnú diskusiu na dosahovanie spoločenskej a politickej podpory dlhodobým prioritám zabezpečovania obrany štátu vrátane ich stabilného zdrojového zabezpečenia.
28. Slovenská republika v rámci svojej politiky prevencie zameranej na predchádzanie ohrozenia svojej zvrchovanosti, územnej celistvosti a nedotknuteľnosti hraníc nepretržite vyhodnocuje hrozby a riziká na úseku obrany štátu a podieľa sa na podpore mieru, bezpečnosti a stability vo svete prostredníctvom preventívnej diplomacie, použitia ozbrojených síl a rozvoja medzinárodnej obrannej spolupráce.
29. Základom odstrašenia potenciálneho protivníka od ozbrojeného útoku proti Slovenskej republike je jej vlastná obranyschopnosť a spoločné opatrenia s ostatnými členskými štátmi NATO.
30. Slovenská republika zvyšuje svoju pripravenosť aj na najhorší scenár ohrozenia jej zvrchovanosti, územnej celistvosti a nedotknuteľnosti hraníc, ktorým je ozbrojený útok. Svoju obranu zabezpečuje vlastnými silami samostatne alebo s využitím obranného potenciálu členských štátov NATO v rámci kolektívnej obrany, ktorú považuje za najúčinnjší spôsob zabezpečovania svojej obrany.
31. Slovenská republika je odhodlaná na svoju obranu pri ozbrojenom útoku použiť všetky svoje obranné kapacity a ostatné dostupné ľudské, materiálne a finančné zdroje a opatrenia, ktoré má k dispozícii podľa medzinárodného práva. Slovenská republika zabezpečuje svoju obranu aj v kybernetickom priestore.

32. Slovenská republika ako hostiteľská krajina poskytne podporu zahraničným ozbrojeným silám prijatým na svojom území na účely pomoci a pri jej kolektívnej obrane alebo na iné účely. Na prípravu a poskytnutie tejto podpory zabezpečuje príslušné plány a nevyhnutné kapacity, pričom na ich rozvoj využíva aj zahraničnú finančnú podporu.
33. Slovenská republika na zabezpečenie obrany štátu vytvára systém obrany štátu, ktorý je súčasťou bezpečnostného systému Slovenskej republiky. Systém obrany štátu je usporiadaný súbor prvkov a opatrení a ich vzájomných väzieb, prostredníctvom ktorých sa zabezpečujú príprava, riadenie a plnenie úloh obrany štátu. Na zefektívnenie funkčnosti systému obrany štátu sa precizujú kompetencie jeho prvkov, ich vzájomné väzby a opatrenia vrátane ich úpravy v príslušných právnych predpisoch. Systém obrany štátu sa zdokonaľuje inštitucionálne a materiálne v kontexte vývoja bezpečnostného prostredia, v súlade s potrebami zabezpečovania obrany štátu vrátane jeho kolektívnej obrany a jeho ekonomickými možnosťami.
34. Slovenská republika zabezpečuje v systéme obrany štátu obranné kapacity, ktoré tvoria:
  - a) kapacity ozbrojených síl vytvárané a udržiavané prostredníctvom obranného plánovania,
  - b) kapacity ozbrojených zborov, ozbrojených bezpečnostných zborov, hasičského a záchranného zboru a ďalších záchranných zložiek integrovaného záchranného systému a spravodajských služieb vytvárané a udržiavané v súlade s ich pôsobnosťou,
  - c) podpora obrany štátu pripravovaná a udržiavaná prostredníctvom obranného plánovania a hospodárskej mobilizácie na úseku obrany štátu.
35. V stave bezpečnosti sa zabezpečujú obranné kapacity štátu nevyhnutné na nepretržité plnenie úloh obrany štátu a sú pripravené opatrenia na ich postupné zvyšovanie pri narastaní hrozieb a rizík na úseku obrany štátu. Pri bezprostrednej hrozbe ozbrojeného útoku a pri ozbrojenom útoku sa tieto kapacity doplnia prostredníctvom mobilizácie ozbrojených síl a hospodárskej mobilizácie na účely obrany štátu.
36. Slovenská republika zabezpečuje v rámci hospodárskej mobilizácie aj podmienky na dodávku určených životne dôležitých tovarov a služieb nevyhnutných na prežitie obyvateľstva, ochranu životne dôležitých zdrojov a potreby nevyhnutné na zabezpečenie činnosti ozbrojených síl a ostatných prvkov systému obrany štátu v čase vojnového stavu alebo vojny ako súčasť schopnosti štátu odolávať ozbrojenému útoku.

b) Spol'ahlivý spojenec a dôveryhodný partner v medzinárodných vzťahoch

37. Strategická adaptácia obrany štátu sa preväzuje so strategickou adaptáciou NATO a EÚ na meniace sa bezpečnostné prostredie, pričom Slovenská republika prispeje k zvyšovaniu ich akcieschopnosti a posilňovaniu ich strategického partnerstva, komplementárnosti ich nástrojov a činností a harmonizácii iniciatív v oblasti obrany.
38. Slovenská republika vníma NATO ako základné fórum na uskutočňovanie kolektívnej obrany jej členských štátov, pričom považuje spojenectvo s ostatnými členskými štátmi NATO za životne dôležité pre zabezpečovanie svojej obrany. Na podporu prvoradej úlohy NATO, ktorou je kolektívna obrana jej členských štátov, naplní svoj diel zodpovednosti v ich spoločnom úsilí. Zabezpečí plnenie svojich záväzkov v oblasti rozvoja obranných kapacít a spôsobilostí, účasť na plánovacích procesoch, na tvorbe síl rýchlej reakcie, vojenských cvičeniach a na ďalších opatreniach, ktoré potvrdzujú

solidaritu medzi členskými štátmi NATO a zvyšujú ich obranný a odstrašujúci potenciál. Zabezpečí svoju účasť v štruktúrach a vojenských veliteľstvách NATO a činnosť jej štruktúr, ktoré pôsobia na území Slovenskej republiky, a svoju účasť na mnohonárodnej spolupráci vrátane účasti v centrách excelentnosti NATO aj v oblasti kybernetickej obrany, kontrašpionážnej činnosti a strategickej komunikácie.

39. Slovenská republika podporuje rozvoj Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ, pričom v rámci posilnenej spolupráce členských štátov EÚ využíva aj stálu štruktúrovanú spoluprácu, ktorá prispieva k hlbšej integrácii členských štátov EÚ v oblasti obrany. Slovenská republika sa zúčastní na tvorbe síl rýchlej reakcie EÚ, zapojí sa do projektov združovania, zdieľania a vytvárania vojenských kapacít a spôsobilostí jej členských štátov vrátane ich spolupráce v oblasti vyzbrojovania a podporí spoločné financovanie, ktoré stimuluje ich obrannú spoluprácu a zvýši interoperabilitu a použiteľnosť ich ozbrojených síl. Slovenská republika podporí konkurencieschopnosť a inovatívnosť európskej priemyselnej a technologickej základne odvetvia obrany. Týmto úsilím prispeje aj napĺňaniu ambície EÚ konať v súlade s medzinárodným právom ako globálny aktér s využitím vojenských kapacít a spôsobilostí jej členských štátov.
40. Slovenská republika v súlade s medzinárodným právom podporí aktivity OSN, NATO, EÚ a Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe na predchádzanie a riešenie kríz a konfliktov a plnenie stabilizačných úloh po skončení konfliktu aj formou účasti ozbrojených síl a poskytne podporu partnerským štátom NATO alebo EÚ pri reforme obranného sektora s dôrazom na výcvik ich ozbrojených zložiek.
41. Slovenská republika podporí modernizáciu režimu kontroly konvenčných zbraní a opatrení na posilňovanie dôvery a bezpečnosti v Európe s prihliadnutím na rozvoj technológií a ich vojenského využitia a potrebu zefektívnenia verifikačných režimov. Podporí opatrenia OSN na zamedzenie šírenia zbraní hromadného ničenia a ich nosičov.
42. Slovenská republika rozvinie vzájomne výhodnú regionálnu a bilaterálnu obrannú spoluprácu, pričom sa zameria najmä na výstavbu ozbrojených síl a ich spoluprácu so zahraničnými ozbrojenými silami. So štátmi Vyšehradskej skupiny sa zameria aj na spoluprácu pri ochrane vzdušného priestoru a vytváranie mnohonárodných zoskupení vrátane síl rýchlej reakcie NATO a EÚ.

II. Oblasti strategickej adaptácie obrany štátu

43. Strategickou adaptáciou obrany štátu sa dosiahnu pozitívne zmeny v oblasti riadenia obrany štátu, výstavby ozbrojených síl, prípravy a udržiavania podpory obrany štátu, podpory obranného priemyslu Slovenskej republiky, prípravy obyvateľstva na obranu štátu a v oblasti zdrojového zabezpečenia obrany štátu.

a) Riadenie obrany štátu

44. Slovenská republika zabezpečuje nepretržité riadenie prípravy štátu na obranu a riadenie obrany štátu v čase vojnového stavu a vojny. V riadení obrany štátu a na jeho podporu sa skvalitnia najmä identifikácia a analýza hrozieb a rizík, príprava orgánov štátnej správy a orgánov samosprávy, príprava obranných kapacít Slovenskej republiky a plánovanie ich použitia, podmienky na včasné a centralizované rozhodovanie na úseku obrany štátu a preverovanie pripravenosti na obranu štátu.

45. Na skvalitnenie včasnej identifikácie a analýzy hrozieb a rizík na úseku obrany štátu sa systémovo usporiada vzájomné zdieľanie informácií medzi odbornými prvkami, ktoré plnia úlohy v tejto oblasti, a postup pri ich predkladaní príslušným ústavným orgánom a štátnym orgánom Slovenskej republiky na prijatie adekvátnych rozhodnutí. Rozhodovanie týchto orgánov na úseku obrany štátu umožňuje ich podieľanie sa na rozhodovaní príslušných orgánov medzinárodných organizácií pri tvorbe a implementácii spoločných opatrení.
46. Zvýšenie pripravenosti orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy na riadenie a plnenie úloh obrany sa zabezpečí zavedením systému ich prípravy v koordinačnej gescii Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sa na riadenie obrany štátu pripravujú aj prostredníctvom cvičení krízového riadenia zameraných na procesy Národného systému reakcie na krízové situácie a procesy systému reakcie NATO na krízy. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky skvalitní svoju pripravenosť na nepretržité plnenie úloh ako ústredný orgán štátnej správy pre riadenie obrany Slovenskej republiky.
47. Na zvýšenie efektívnosti prípravy a použitia obranných kapacít Slovenskej republiky sa zavedie komplexné plánovanie obrany štátu, ktoré zahŕňa plánovanie použitia ozbrojených síl na účely obrany štátu, obranné plánovanie, plánovanie mobilizácie ozbrojených síl a plánovanie hospodárskej mobilizácie na účely obrany štátu.
48. V čase vojnového stavu a vojny sa zabezpečí včasné rozhodovanie ústavných orgánov a štátnych orgánov Slovenskej republiky o opatreniach na úseku obrany štátu, plánovanie a organizovanie obrany štátu, nepretržité riadenie ozbrojených síl a velenie ozbrojeným silám, mobilizácia ozbrojených síl, hospodárska mobilizácia na účely obrany štátu a kontrola plnenia týchto opatrení.
49. Na zabezpečenie nepretržitosti a odolnosti riadenia obrany štátu v čase vojnového stavu alebo vojny sa vytvára hlavné miesto riadenia obrany štátu. Na skvalitnenie prípravy hlavného miesta riadenia obrany štátu a činnosti ústavných orgánov v ňom sa zavedú osobitné plány.
50. Obrana Slovenskej republiky sa zabezpečí podľa plánov použitia ozbrojených síl v čase vojnového stavu a vojny zodpovedajúcich vývoju bezpečnostného prostredia, ktoré zahrnú aj podporu ozbrojených síl v rámci systému obrany štátu. O týchto plánoch rozhoduje vláda Slovenskej republiky a sú základným východiskom pri tvorbe plánov NATO na obranu Slovenskej republiky v súlade s čl. 5 Severoatlantickej zmluvy, ktoré Slovenská republika implementuje do svojich dokumentov.
51. Na preverovanie pripravenosti na obranu štátu sa popri mobilizačnom cvičení zavedie aj preverovanie vo forme čiastkového cvičenia a komplexného cvičenia. To umožní efektívnejšie preverovať najmä pripravenosť na samostatné a spoločné plnenie úloh prvkov systému obrany štátu a pripravenosť obranných kapacít Slovenskej republiky.

b) Výstavba ozbrojených síl

52. Slovenská republika zvýši pripravenosť ozbrojených síl, ktoré tvoria hlavné obranné kapacity Slovenskej republiky, na plnenie ich úloh vyváženou výstavbou ich jednotlivých síl a ďalších súčastí.

53. Ozbrojené sily sú určené na plnenie ich hlavnej úlohy, ktorou je zaručovanie obrany Slovenskej republiky, poskytnutie pomoci zmluvnej strane Severoatlantickej zmluvy v prípade ozbrojeného útoku a poskytnutie pomoci a podpory zmluvnej strane Zmluvy o EÚ a Zmluvy o fungovaní EÚ v prípade ozbrojenej agresie.
54. Ozbrojené sily plnia na území Slovenskej republiky a mimo jej územia aj ďalšie úlohy v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky a medzinárodným právom.
55. Politicko-vojenskou ambíciou Slovenskej republiky je pripravenosť ozbrojených síl plniť tieto úlohy:
  - a) efektívne zaručovať obranu Slovenskej republiky samostatne alebo kolektívne s ozbrojenými silami iných členských štátov NATO alebo s ozbrojenými silami iných členských štátov EÚ, pričom pri bezprostrednej hrozbe ozbrojeného útoku a pri ozbrojenom útoku zvýšiť svoje kapacity a spôsobilosti v rámci mobilizácie ozbrojených síl a dodávkami tovarov a služieb v rámci podpory obrany štátu; na prevenciu a odstrašenie nepretržite udržiavať kapacity a spôsobilosti a zvýšiť ich pri narastaní hrozieb a rizík na úseku obrany štátu,
  - b) poskytnúť pomoc zmluvnej strane alebo zmluvným stranám Severoatlantickej zmluvy podľa jej čl. 5 v rámci kolektívnej obrany kapacitami a spôsobilosťami v rozsahu záväzkov Slovenskej republiky v rámci naplňania úrovne ambície NATO a poskytnúť pomoc a podporu aj zmluvnej strane Zmluvy o EÚ a Zmluvy o fungovaní EÚ v rovnakom rozsahu kapacít a spôsobilostí,
  - c) prispievať k mieru, stabilite a bezpečnosti mimo územia Slovenskej republiky spravidla pod vedením medzinárodných organizácií v súlade s medzinárodným právom v rozsahu deklarovaných kapacít a spôsobilostí,
  - d) poskytnúť pomoc pri riešení mimoriadnych udalostí a nevojenských krízových situácií a pri odstraňovaní následkov výnimočného a núdzového stavu a podieľať sa na plnení niektorých úloh Policajného zboru v rozsahu kapacít stanovených v príslušných plánoch použitia ozbrojených síl alebo rozhodnutím vlády Slovenskej republiky.
56. V rámci politicko-vojenskej ambície Slovenskej republiky sú ozbrojené sily svojimi kapacitami a spôsobilosťami pripravené zabezpečovať:
  - a) nedotknuteľnosť vzdušného priestoru Slovenskej republiky v rámci integrovaného systému protivzdušnej a protiraketovej obrany NATO,
  - b) plnenie úloh súvisiacich s podporou zahraničných ozbrojených síl, ktorú poskytuje Slovenská republika ako hostiteľská krajina,
  - c) plnenie úloh v silách rýchlej reakcie NATO a EÚ,
  - d) medzinárodnú spoluprácu ozbrojených síl vrátane spolupráce v oblasti výcviku,
  - e) plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky v rámci posilnenej predsunutej prítomnosti na území členského štátu NATO a humanitárnej pomoci,
  - f) vyčleňovanie vojenského personálu do štruktúr a vojenských veliteľstiev NATO a EÚ.
57. Na plnení politicko-vojenskej ambície Slovenskej republiky sa podieľa Vojenská polícia a Vojenské spravodajstvo v rozsahu svojej pôsobnosti.
58. O rozsahu použitia ozbrojených síl na plnenie ich hlavnej úlohy a ďalších úloh rozhodujú príslušné ústavné orgány Slovenskej republiky podľa konkrétnych podmienok a možností Slovenskej republiky.

59. Vo výstavbe ozbrojených síl sa zabezpečujú
- a) štruktúra, zloženie a spôsobilosti, ktoré vychádzajú z požiadaviek na plnenie ich hlavnej úlohy a ďalších úloh, členstva Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách, aktuálneho vývoja bezpečnostného prostredia a špecifik nových hrozieb a rozvoja vojenskej vedy,
  - b) doplňovanie vojenským personálom v požadovanom počte a kvalite, zvyšovanie vzdelanostnej úrovne, odbornej pripravenosti, morálnej úrovne a psychickej odolnosti profesionálnych vojakov a uplatňovanie motivačných a stimulačných faktorov pre štátnu službu profesionálnych vojakov, rozvoj kvality ich života a zachovanie rozsahu ich nárokov zo sociálneho a dôchodkového zabezpečenia, ktoré zabezpečujú konkurencieschopnosť štátnej služby profesionálnych vojakov na trhu práce, ako aj zdokonalenie tvorby a prípravy záloh ozbrojených síl,
  - c) modernizácia, výmena a zavedenie novej výzbroje a techniky, najmä modernej a technologicky vyspelej, vrátane ťažkej výzbroje a techniky a tvorba zásob materiálu v súlade so štandardami NATO na vedenie bojovej činnosti proti moderne vyzbrojenému protivníkovi; prioritou je modernizácia alebo výmena hlavných druhov výzbroje a techniky a komunikačných a informačných systémov,
  - d) kvalitný výcvik a zvýšenie jeho intenzity vrátane výcviku a vojenských cvičení so zahraničnými ozbrojenými silami na území Slovenskej republiky a mimo jej územia so zameraním na jej obranu a plnenie medzinárodných záväzkov; predpokladom kvalitného výcviku jednotiek je aj ich požadovaná naplnenosť personálom a vybavenosť modernou výzbrojou a technikou,
  - e) zásoby materiálu na ich mobilizáciu a udržiavanie infraštruktúry na zabezpečenie kvalitného a intenzívneho výcviku,
  - f) spoločná príprava na obranu štátu s ozbrojenými zbormi, ozbrojenými bezpečnostnými zbormi a ďalšími záchrannými zložkami integrovaného záchranného systému a príprava na použitie ich špecifických spôsobilostí proti hybridnému pôsobeniu, pri ich vyčlenení na plnenie niektorých úloh Policajného zboru a v rámci integrovaného záchranného systému.
60. Vo výstavbe ozbrojených síl sa zabezpečujú ich mobilnosť, odolnosť, palebná účinnosť, použiteľnosť a udržateľnosť, flexibilita a interoperabilita a schopnosť plnenia úloh v rôznych geografických a klimatických podmienkach, ako aj ich pripravenosť na ochranu a obranu prostriedkov zabezpečujúcich riadenie obrany štátu a velenie ozbrojeným silám vrátane udržiavania bezpečných, spoľahlivých a odolných komunikačných a informačných systémov a na obranu určených informačných systémov a prostriedkov proti kybernetickým útokom.

c) Príprava a udržiavanie podpory obrany štátu

61. Slovenská republika v súlade so zvyšujúcim sa významom podpory obrany štátu zvýši jej rozsah a použiteľnosť skvalitnením jej prípravy a udržiavania prostredníctvom obranného plánovania a hospodárskej mobilizácie na úseku obrany štátu.
62. Príprava, udržiavanie a rozvoj obrannej infraštruktúry sa zamerajú najmä na dopravné siete a dopravné objekty, elektronické komunikačné siete, komunikačné a informačné systémy, objekty dôležité na zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti, distribučnú sústavu energetiky a plynárenstva, miesta riadenia a činnosti ústavných orgánov a miesta velenia ozbrojeným silám v čase vojnového stavu a vojny, odberné miesta vody, vodné zdroje

a vodárenské zariadenia pre potreby obrany štátu, infraštruktúru štátnych hmotných rezerv a infraštruktúru obranného priemyslu.

63. Dostupnosť a nepretržitosť dodávok tovarov na dopĺňanie strát a spotreby ozbrojených síl a ďalších výkonných prvkov systému obrany štátu v čase vojnového stavu a vojny sa zabezpečí prostredníctvom hospodárskej mobilizácie na úseku obrany štátu.
64. Uchovanie výrobných schopností v subjektoch hospodárskej mobilizácie zabezpečujú príslušné ministerstvá aktuálnymi požiadavkami a prostredníctvom zmlúv s týmito subjektmi. V rámci tohto procesu sa vytvárajú podmienky aj na efektívne plánovanie subdodávok pre subjekty uchovávajúce výrobné schopnosti, plánovanie zdrojov a na prepojenie týchto procesov s tvorbou štátnych hmotných rezerv na zabezpečenie obrany štátu.
65. Služby a činnosti poskytované ozbrojeným silám na účely obrany štátu zabezpečí Ministerstvo obrany Slovenskej republiky prostredníctvom príslušnej zmluvy s podnikateľom alebo subjektom hospodárskej mobilizácie, pričom mu príslušné ministerstvá poskytnú požadované informácie o možnostiach zabezpečenia služieb a činností v týchto subjektoch patriacich do ich pôsobnosti.
66. Bezpečnosť a stabilita dodávok tovarov a poskytovania služieb na zabezpečenie obrany štátu sa posilní uzatváraním príslušných zmlúv s podnikateľmi alebo subjektmi hospodárskej mobilizácie tak, aby ich v stave bezpečnosti aj v čase vojnového stavu a vojny dodával alebo poskytoval ozbrojeným silám a ďalším prvkom systému obrany štátu ten istý podnikateľ, ak bude určený ako subjekt hospodárskej mobilizácie, alebo ten istý subjekt hospodárskej mobilizácie.
67. Zabezpečí sa požadované množstvo a skladba štátnych hmotných rezerv vrátane ich pravidelnej údržby a dopĺňania pre ozbrojené sily a ďalšie prvky systému obrany štátu od začiatku ich použitia na obranu štátu.
68. Slovenská republika zvýši výdavky na podporu obranného výskumu a vývoja nových obranných technológií potrebných na rozvoj spôsobilostí ozbrojených síl. Podporí zapájanie sa subjektov zo Slovenskej republiky pôsobiacich v tejto oblasti do medzinárodných programov a projektov obranného výskumu a vývoja predovšetkým v rámci NATO a EÚ, pričom vyvinie úsilie na získanie finančnej podpory zo spoločných fondov EÚ.

d) Podpora obranného priemyslu Slovenskej republiky

69. Slovenská republika zvýši účasť jej obranného priemyslu na zabezpečovaní obrany štátu a na medzinárodnej spolupráci vytvorením systémových predpokladov na širšie využitie jeho kapacít na výrobu a dodávky kvalitných a konkurencieschopných produktov.
70. Slovenská republika podporí zachovanie jedinečných výskumných, vývojových a výrobných kapacít obranného priemyslu Slovenskej republiky na zabezpečovanie výzbroje, techniky a materiálu pre ozbrojené sily, vrátane kapacít na ich opravy a údržbu počas celej doby životnosti. Úsilie pritom zameria na jeho schopnosť zaručiť kvalitu, bezpečnosť a nepretržitosť dodávok aj v čase vojnového stavu a vojny.

71. Slovenská republika prijme opatrenia na prehĺbenie koncepcnosti a predvídateľnosti účasti obranného priemyslu Slovenskej republiky na dodávkach pre ozbrojené sily najmä prostredníctvom viacročných plánov vyzbrojovania, ako aj systematickou komunikáciou medzi príslušnými ministerstvami a subjektmi obranného priemyslu Slovenskej republiky, ktorá sa zároveň využije aj na výmenu informácií o možnostiach uplatnenia sa jeho produktov v zahraničí.
72. Slovenská republika podporí férovú účasť obranného priemyslu Slovenskej republiky na medzinárodnej spolupráci v NATO a EÚ a na regionálnej a bilaterálnej úrovni, na čo využije účasť v projektoch v oblasti vojenských kapacít a spôsobilostí v NATO a EÚ a na spolupráci ich členských štátov v oblasti súvisiaceho výskumu a vývoja, financovania a obstarávania, diplomaciu a medzivládnu spoluprácu. Podporí jeho širšie zapojenie do realizácie projektov so zahraničným partnerom na dodanie výzbroje a techniky pre ozbrojené sily, vrátane transferu príslušného know-how na zabezpečenie jej prevádzkyschopnosti.

e) Príprava obyvateľstva na obranu štátu

73. Slovenská republika zvýši pripravenosť obyvateľstva na obranu štátu a branné povedomie svojich občanov prostredníctvom systémového prístupu v jeho príprave.
74. Príprava obyvateľstva na obranu štátu zahŕňa:
  - a) brannú výchovu,
  - b) informovanie o problematike obrany štátu,
  - c) prípravu občanov Slovenskej republiky v rámci vojenskej prípravy vykonávanej dobrovoľne a prípravu občanov Slovenskej republiky, ktorí sú zaradení do aktívnych záloh ozbrojených síl.
75. Branná výchova sa realizuje vo výchovno-vzdelávacom procese v štátnom vzdelávacom programe na základných školách a stredných školách.
76. Informovanie obyvateľstva o problematike obrany štátu vrátane významu členstva Slovenskej republiky v NATO a EÚ sa zabezpečí ako súčasť strategickej komunikácie Slovenskej republiky vrátane verejných podujatí s tematikou obrany štátu, na ktorých sa podieľajú ozbrojené sily. Takéto informovanie prispeje aj k formovaniu pozitívneho vzťahu obyvateľstva k obrane štátu a k jeho odolnosti voči škodlivej strategickej propagande subjektov z vonkajšieho aj vnútorného prostredia Slovenskej republiky.
77. V rámci vojenskej prípravy vykonávanej dobrovoľne si občania Slovenskej republiky osvoja zručnosti a schopnosti potrebné na ich zaradenie do záloh ozbrojených síl. Občania Slovenskej republiky, ktorí sú zaradení do aktívnych záloh ozbrojených síl, sa pripravujú na výkon mimoriadnej služby v ozbrojených silách a na plnenie úloh ozbrojených síl pri riešení mimoriadnej udalosti. Tieto formy prípravy sa zdokonaľujú v kontexte vývoja spoločnosti v záujme atraktívnosti ich absolvovania.
78. Na príprave obyvateľstva na obranu štátu sa okrem škôl a orgánov samosprávy môžu po splnení zákonom ustanovených podmienok podieľať aj občianske združenia, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, cirkvi a náboženské spoločnosti a ďalšie subjekty.

f) Zdrojové zabezpečenie obrany štátu

79. Slovenská republika nepretržite zabezpečuje ľudské, materiálne a finančné zdroje a ich efektívne využitie na zabezpečenie obrany štátu primerane miere ohrozenia na úseku obrany štátu. V čase vojnového stavu a vojny zabezpečí ich nárast prostredníctvom mobilizácie ozbrojených síl a hospodárskej mobilizácie na účely obrany štátu a realizáciou vojnového štátneho rozpočtu.
80. Slovenská republika zabezpečuje výber, prípravu a udržiavania kvalitných ľudských zdrojov najmä v ozbrojených silách a v orgánoch štátnej správy a zabezpečuje prípravu ostatného obyvateľstva na obranu štátu.
81. Slovenská republika zabezpečuje materiálne zdroje najmä na výstavbu a použitie ozbrojených síl, na podporu obrany štátu a na nepretržité riadenie obrany štátu a velenie ozbrojeným silám vrátane technických prostriedkov na prenos utajovaných skutočností v reálnom čase.
82. Slovenská republika zabezpečuje finančné zdroje, ktoré zvyšuje v súlade s objektívnymi potrebami obrany štátu na báze širokej politickej dohody s ambíciou dosiahnuť úroveň obranných výdavkov 1,6 % HDP do roku 2020, pričom za primeranú úroveň obranných výdavkov považuje 2 % HDP, ku ktorej smeruje v dlhodobom horizonte. Na obstaranie hlavnej výzbroje a techniky ozbrojených síl a súvisiaceho výskumu a vývoja sa vyčlení podľa kritérií NATO minimálne 20 % z obranných výdavkov.
83. Slovenská republika zabezpečuje efektívne využitie zdrojov skvalitnením
  - a) systému obranného plánovania, v ktorom sa previažu dlhodobé ciele, strednodobé programové priority a rozpočet s procesom obstarávania, pričom sa posilní dlhodobá predvídateľnosť obranných výdavkov, stabilita ich vyčleňovania v strednodobom horizonte, záväznosť v schválenom rozpočte a transparentnosť ich využitia, ako aj harmonizácie jej obranného plánovania s procesom obranného plánovania NATO pri zohľadnení procesov plánovania vojenských kapacít a spôsobilostí v EÚ,
  - b) spôsobu financovania neplánovaného použitia ozbrojených síl, ktoré sa zabezpečí v nadväznosti na rozhodnutia príslušných ústavných orgánov Slovenskej republiky tak, aby nebolo na úkor ostatnej prevádzky a výstavby ozbrojených síl,
  - c) procesov vyzbrojovania ozbrojených síl, ktoré sú previazané s vytváraním ich štruktúr, dopĺňovaním personálom a so získaním spôsobilostí, pričom sa zabezpečuje, ekonomicky výhodná a vojensko-odborne odôvodnená unifikácia a zohľadňuje celý životný cyklus výzbroje a techniky,
  - d) medzirezortnej spolupráce najmä v oblasti prípravy personálu, využívania infraštruktúry štátu, v oblasti vyzbrojovania, výskumu a vývoja a obstarávania materiálu a súvisiacich služieb,
  - e) medzinárodnej obrannej spolupráce vrátane využitia služieb agentúr NATO a EÚ.

D. ZÁVER

84. Obranná stratégia Slovenskej republiky je politicko-strategickým východiskom na vypracúvanie príslušných stratégií, koncepcií a plánov a všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku obrany štátu. Za realizáciu Obrannej stratégie Slovenskej republiky zodpovedá vláda Slovenskej republiky. Jednotlivé ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy zabezpečujú jej implementáciu vo svojej pôsobnosti.

85. Úroveň implementácie Obrannej stratégie Slovenskej republiky závisí najmä od naplnenia predpokladov vývoja obranných výdavkov a ich efektívneho využitia na zabezpečovanie obrany štátu v meniacom sa bezpečnostnom prostredí. Implementácia Obrannej stratégie Slovenskej republiky sa vyhodnocuje prostredníctvom komplexného hodnotenia obrany štátu a strategického hodnotenia obrany štátu.
86. Obranná stratégia Slovenskej republiky sa aktualizuje na základe záverov strategického hodnotenia obrany štátu, pri zásadnej zmene bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky alebo úrovne obranných výdavkov a spravidla v nadväznosti na aktualizáciu Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky. Táto stratégia nahrádza Obrannú stratégiu Slovenskej republiky, ktorú Národná rada Slovenskej republiky schválila v roku 2005.